

СПРАВА «РАЙЧЕНКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF RAYCHENKO AND OTHERS v. UKRAINE)
(Заява № 64144/17 та 14 інших заяв)

Стислий виклад рішення від 23 січня 2025 року

Під час проходження митного контролю заявники, більшість із яких скористалися «зеленим коридором», не задекларували готівкові кошти, що перевищували дозволений ліміт. Національні суди у різні дати визнали заявників винними у порушенні митних правил, статті 471 Митного кодексу України. На них були накладені адміністративні стягнення у вигляді штрафу разом з конфіскацією суми, що перевищувала дозволений ліміт. До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявники скаржилися за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на непропорційні стягнення у справах щодо порушення митних правил – конфіскацію незадекларованої готівки та накладення штрафу. Розглянувши скарги заявників Європейський суд дійшов висновку, що втручання у майнові права заявників поклало на них непропорційний тягар з огляду на накладення на них як стягнення конфіскації всієї надлишкової суми готівки додатково до штрафу та констатував порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції. Водночас Європейський суд нагадав, що встановлення порушення не означає, що заявники не мали нести жодної відповідальності за порушення національного законодавства, яке вони вчинили не задекларувавши готівку.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Вирішує об'єднати заяви;
2. Оголошує заяви прийнятними;
3. Постановляє, що ці заяви свідчать про порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції у зв'язку з непропорційними стягненнями у справах щодо порушення митних правил;
4. Постановляє, що: (a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникам суми, зазначені у таблиці в додатку; ці суми мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу; (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти.